

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA

z udziałem gości zagranicznych

FORUM ETYKI SŁOWA

Bydgoszcz 15-16.03.2018 r.

W dniach 15-16 marca 2018 roku w Bydgoszczy odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa Forum Etyki Słowa. Współorganizatorami tego wydarzenia byli: Stowarzyszenie Etyki Słowa (z siedzibą w Bydgoszczy), Katedra Dziennikarstwa, Nowych Mediów i Komunikacji Społecznej, Instytut Filologii Polskiej i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego oraz Instytut Sławistyki PAN w Warszawie. W organizację włączyła się również Uczelniana Rada Doktorantów UKW. Wydarzenie naukowe zostało objęte patronatami honorowymi, w tym przez JM Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego – prof. dr hab. Jacka Woźnego, Dziekan Wydziału Humanistycznego UKW – prof. dr hab. Małgorzatę Świącicką, Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, Prezydenta Bydgoszczy, Ordynariusza Diecezji Bydgoskiej – Biskupa Jana Tyrawę, Komisję Kultury i Środków Przekazu Sejmu RP i innych. Gościem honorowym była prof. Jadwiga Puzynina, wybitna językoznawczyni, świętująca jubileusz dziewięćdziesiątych urodzin, a także prof. Elżbieta Laskowska – prezes Stowarzyszenia Etyki Słowa obchodzącego w 2018 roku dziesięciolecie swojej działalności.

Na konferencję przybyli prelegenci z ośrodków zagranicznych: Uniwersytetu Ostrawskiego (Czechy), Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (Słowacja) oraz Europejskiego Uniwersytetu Viadrina (Niemcy). Na Forum Etyki Słowa przybyło również szerokie grono przedstawicieli polskich uczelni – z Uniwersytetu Gdańskiego (4), Uniwersytetu Łódzkiego (1), Uniwersytetu Warszawskiego (4), Uniwersytetu Zielonogórskiego (1), Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (1), z Akademii Jana Długosza w Częstochowie (1), Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (1), Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (1), Uniwersytetu Curie-Skłodowskiej w Lublinie (3), Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach (1) oraz Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy (1). Licznie reprezentowany był ośrodek organizatorów tego spotkania naukowego – Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (14).

W imieniu Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – prof. Jacka Woźnego gości powitała dr hab. Iwona Benenowska. Przygotowanie do prelekcji umilił uczestnikom koncert studentów z Wydziału Edukacji Muzycznej UKW. Konferencja rozpoczęła się (jak i zakończyła) obradami plenarnymi. Podczas Forum Etyki Słowa, w czterech panelach można było wysłuchać wystąpień wybitnych językoznawców, literaturoznawców, dziennikarzy, medioznawców, co potwierdziło jej interdyscyplinarny charakter. Najwięcej referatów było osadzonych w paradygmacie badań językoznawczych (np. prof. dr hab. Grażyna Habrajska z Uniwersytetu

Łódzkiego podjęła temat: *Sprzeczności aksjologiczne a etyka polemiczna*, dr hab. prof. UW Anna Cegiela przybliżyła istotę *Sporów aksjologicznych we współczesnym dyskursie medialnym*, prof. dr hab. Elżbieta Laskowska przedstawiła *Kilka uwag na temat relacji między kompetencją językową a etyką słowa*), ale nie brakowało także wystąpień osadzonych w kręgu badań tekstów literackich (np. prof. Jana Raclavska przedstawiła referat pt. *Dom w polskojęzycznej literaturze Zaolzia w ujęciu aksjologicznym*, dr Małgorzata Szajbel-Keck – *Wartość języka potocznego w literaturze dziecięcej: bliskość czytelnikowi a wzorzec językowy (studium przypadku)*). Wielu prelegentów skupiło swoje wystąpienia na nowych mediach. O zjawiskach hejtu, agresji, mowy nienawiści i pogardy w Internecie mówiły m.in. dr hab. prof. UG Izabela Kępka (*Mowa nienawiści na przykładzie wypowiedzi z portalu Facebook – aspekt językoznawczy*), dr hab. prof. UMCS Danuta Kępka-Figura (*Wszystkie twarze przemocy językowej, czyli nieetyczne memy*), dr hab. prof. UJK Alicja Gałczyńska („...Chroń mnie Panie od pogardy, od nienawiści strzeż mnie Panie” – *pogarda w mediach społecznościowych*). Dr hab. prof. UG Lucyna Warda-Radys podjęła się analizy statutów partii politycznych pod kątem prezentowanych tam wartości (*Kanon czy kanony wartości wspólnot politycznych (na podstawie statutów polskich partii)?*). Istotnym zagadnieniem poddanym omówieniu i dyskusji była etyka języka w dyskursie politycznym, publicznym, medialnym. Tym problemom poświęciły swoje wystąpienia, np. prof. dr hab. Jolanta Kowalewska-Dąbrowska (*Humorystyczne gry językowe w dyskursie politycznym z perspektywy wymogów etyki słowa*), dr hab. prof. UMCS Agata Małyska (*Medialny filtr – językowy obraz partii rządzącej i opozycji w wybranych programach informacyjnych telewizji polskiej*).

Ważnym punktem Forum Etyki Słowa był panel dyskusyjny dotyczący etyki w mediach. Zaproszeni eksperci: Marcin Kowalski (dziennikarz z 20-letnim stażem pracy, założyciel *markomedia.pl*), Michał Ogórek (dziennikarz, felietonista *Gazety Wyborczej*) oraz Jarosław Reszka (redaktor *Expressu Bydgoskiego*) rozmawiali o tempie pracy współczesnych dziennikarzy, wielości zadań na nich nakładanych oraz rywalizacji na newsy pomiędzy redakcjami i ich wpływom na rzetelność i atrakcyjność przekazów medialnych. Rozmowę moderowała Monika Siwak-Waloszewska (Radio PiK).



Fot. Dyskutujący paneliści (od lewej) M. Ogórek, J. Reszka, M. Kowalski.
(źródło: http://www.forumetykislowa.ukw.edu.pl/jednostka/forum-etyki_slowa/galeria)

Tematyka podejmowana przez panelistów była na tyle aktualna i ważna, że wzbudziła zainteresowanie odbiorców, sprowokowała ożywioną dyskusję i znalazła także swój dalszy ciąg w referatach nawiązujących do poruszanych w panelu problemów (np. mgr Barbary Małeckiej: *Agenda setting, gatekeeping i ich rola we współczesnych mediach (w kontekście etyki oraz aksjologii) – rekonesans*, mgr Bogny Wiśniewskiej: *Przykłady językowych działań na obiektach wartościowania w dialogach publicystycznych*).

Forum Etyki Słowa było odpowiedzią na rosnącą troskę nad istotnymi dziś zagadnieniami etyki komunikacji, potrzebę dyskusji nad nimi, próby odszukania możliwości współdziałania przedstawicieli różnych środowisk i dyscyplin naukowych w celu ochrony najważniejszych wartości¹. W tym krótkim sprawozdaniu nie sposób wspomnieć o wszystkich wystąpieniach i dyskusjach, jakie miały miejsce podczas tej konferencji naukowej. Aktualność i różnorodność podjętej tematyki skłania do refleksji i zachęca do pogłębiania badań w zakresie poruszanych zagadnień. Ogromnym walorem tego wydarzenia była **obecność** znamienitych gości, w tym również z zagranicy, co pozwoliło na poszerzenie perspektyw interpretacyjnych oraz nawiązanie nowych kontaktów mogących zaowocować przyszłą współpracą.

mgr Barbara Małecka

UKW Bydgoszcz

¹ Lokalne media informowały o konferencji, przybliżyły poruszaną problematykę, zob. np. *PiK-owa kawiarenka* – www.radiopik.pl/public/121/143.mp3, *O etyce komunikacji – konferencja UKW w Bydgoszczy* www.radiopik.ol/public/info/2018/2018-03-15_1521111161.mp3, *Zbliżenia* – bydgoszcz.tvp.pl/36403538/15032018-g-1830 (czas od: 00:17:11).